

Zhodnotenie čerpania finančných prostriedkov kohéznej politiky v programovom období 2014-2020 na území Slovenska

Ing. Romana Gašparíková

Bořetice 14-16.6.2023

XXVI. Medzinárodní kolokvium o regionálních vědách

Východiská

- posilniť ekonomickú, sociálnu situáciu v členských štátoch EÚ
podpora zamestnanosti, ekonomického rastu
- v období 2014 – 2020 sa z kohéznej politiky financovalo viac ako
392 operačných programov
- 1,5 mil. projektov s 500 000 príjemcami

Metodika a výsledky

Cieľ

- zhodnotiť kohéznú politiku na Slovensku identifikáciou využívania finančných prostriedkov z fondov EÚ v období 2014-2020

Výskumná metóda

- analýza a syntéza údajov z platformy EŠIF Open Data,
- komparácia operačných programov, tematických cieľov EÚ
- kategorizácia údajov (typ územia v SR) s pridelenými a alokovanými finančnými prostriedkami z fondov EÚ

Implementácia vybraných OP na Slovensku v rokoch 2014-2020

Operačný program (OP)	Celkové rozhodnuté oprávnené výdavky SR, EUR	Čerpanie oprávnených výdavkov SR, EUR	Počet zazmluvnených projektov
Efektívna verejná správa	336 765 426	195 023 176	160
Ľudské zdroje	2 929 999 08	1 866 365 473	3572
Integrovaná infraštruktúra Výskum a vývoj (od 2019 zlúčené)	6 009 937 611	2 715 187 247	2449
Integrovaný regionálny program	1 894 842 772	743 516 890	2354
Rybné hospodárstvo	9 676 595	2 253 443	26
Kvalita životného prostredia	2 832 531 290	1 424 675 480	2317
Slovensko – Program rozvoja vidieka	2 276 074 822	1 162 680 992	4490
Technická pomoc	159 071 912	130 559 304	211

⁴ Zdroj: vlastné spracovanie z údajov Walsh, Regio B. (2023), MIRRI (2022), ŽSK (2022)

Prehľad výsledkov kohéznej politiky v SR 2014-2020

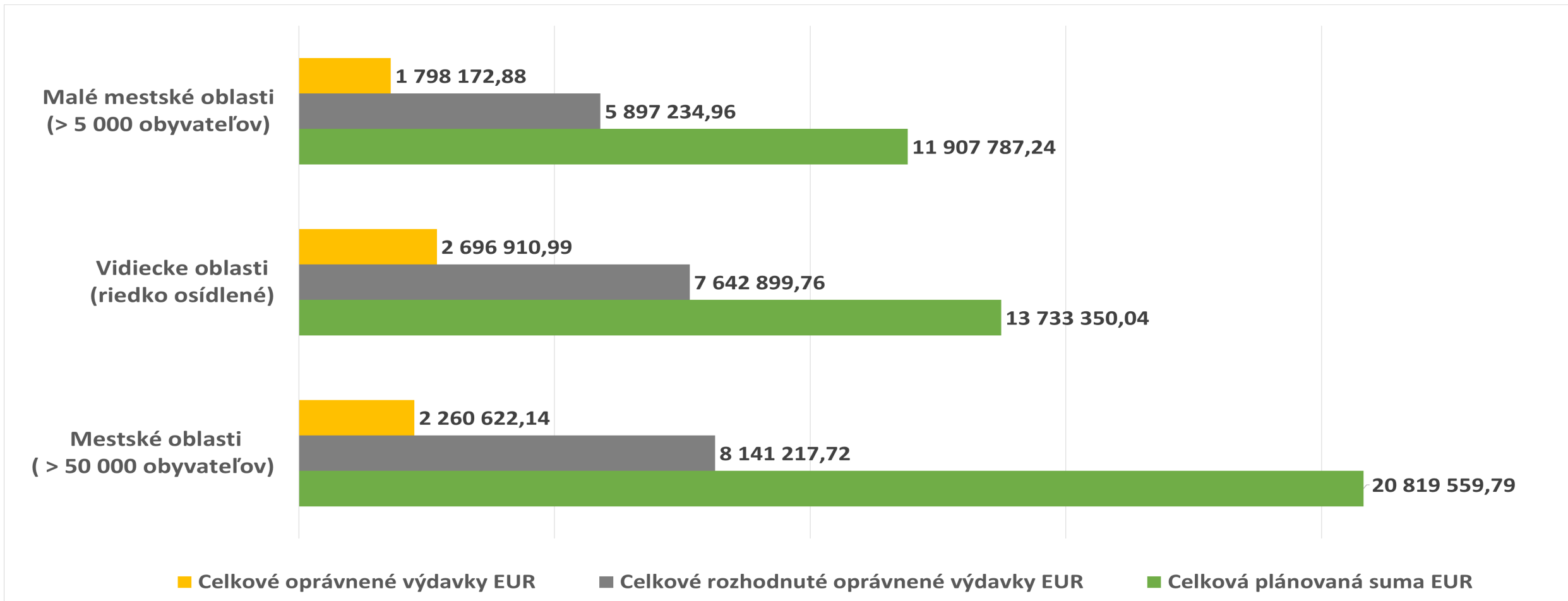
Čerpanie oprávnených výdavkov SR 7 077 581 013 EUR

15 579 zazmluvnených projektov

Podpora trvalo udržateľnej dopravy a zlepšovanie sieťových
infraštruktúr oprávnené výdavky 1 792 783 063 EUR

Podpora prispôsobenia sa zmene klímy, prevencie a
riadenia rizík 92 221 742 EUR

Čerpanie finančných prostriedkov EÚ na úrovni Slovenska podľa typu územia

Alokácia finančných prostriedkov vo vidieckych oblastiach v období 2014-2020

Najvyššie
čerpanie OP
Kvalita
životného
prostredia

- 571 projektov na modernizáciu rastlinnej, živočíšnej výroby
- podpora 26 poľnohospodárov a 134 MSP v oblasti spracovania poľnohospodárskych produktov
- 463 projektov na investície do energie z obnoviteľných zdrojov
- úžitok 434 916 obyvateľom zo zlepšenia služieb a obecnej infraštruktúry

Alokácia finančných prostriedkov v mestských oblastiach v období 2014-2020

Najvyššie
čerpanie OP
Integrovaná
infraštruktúra

- modernizácia železničnej infraštruktúry prevádzkovaním úsekov rýchlosťou 160 km/h
- 18,5 km zmodernizovaných tratí pre električky
- 17 projektov na výskum vývoja a inovácií v podnikoch, MSP patriace do Bratislavského samosprávneho kraja
- 229 grantov do start-up a spin-off firiem

Alokácia finančných prostriedkov v malých mestských oblastiach v období 2014-2020

Najvyššie
čerpanie OP
Kvalita
životného
prostredia

- 16 710 inštalácií zariadení obnoviteľných zdrojov energie využívaných v domácnostiach
- 60 podporených projektov cyklistickej dopravy a cykloturistiky
- Horizont 2020 bolo do roku 2019 zapojených 116 účastí MSP
- 18 507 malých zariadení na využívanie OZE

Dopady a prínosy kohéznej politiky v rokoch 2014-2020 v SR

V rámci SR
najvyššie
čerpanie OP
Integrovaná
infraštruktúra

- Zhotovených, rekonštruovaných železničných tratí v sieti TEN-T 27,1 km,
- 111,7 km novovybudovaných ciest v sieti TEN-T
- 800 podporených podnikov formou poradenských centier pre MSP

Nedostatky politiky súdržnosti v období 2014-2020

- riešenie nových výziev (ochrana životného prostredia, digitalizácia)
- komplikované, zdĺhavé administratívne postupy
- nízka podpora administratívnych kapacít na národnej a regionálnej úrovni
- metodologické problémy pri odhadovaní efektívnosti štrukturálnych fondov

Návrhy a odporúčania kohéznej politiky v novom programovom období 2021-2027

pre všetkých
aktérov

- identifikovať potreby zainteresovaných aktérov strategických a metodologických kompetencií
- budovanie kompetencií pre aktérov v regiónoch EÚ

pre
orgány
verejnej
správy

- investovať do medziregionálnych príležitostí miestnych inovácií
- synergie s národnými, regionálnymi programami EÚ
- výskum a inovácie v sociálnej, ekonomickej, zdravotnej, dopravnej politike

Záver

- najvyššie čerpanie finančných prostriedkov v OP Integrovaná infraštruktúra (OP II) 2 715 187 247 EUR
- najvyššia miera čerpania - vidiecke oblasti v OP Kvalita životného prostredia 2 696 910, 99 EUR
- najvyššia miera čerpania - veľkých mestských oblastiach v OP II 2 262 825,12 EUR
- najvyšší počet intervencií 1 792 783 063 EUR diaľnice a cesty TENT-T
- 4490 zazmluvnených projektov v OP Program rozvoja vidieka

Ďakujem za pozornosť.

Literatúra

- CRUCITTI, F., MONFORT, N, J., SALOTTI, P. S., (2021): *A scenario analysis of the 2021-2027 European Cohesion Policy in Bulgaria and its regions*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné na: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/publications/scenario-analysis-2021-2027-european-cohesion-policy-bulgaria-and-its-regions_sk.
- FAYOLLE, J., LECUYER, A., (2000). Croissance régionale, appartenance nationale et fonds structurels européens: un bilan d'étape, *Revue de l'OFCE*, vol. 73, pp. 165–196. Dostupné na: https://www.persee.fr/doc/ofce_0751-6614_2000_num_73_1_1591.
- MARGARAS, V., (2017). *Challenges for EU cohesion policy Issues in the forthcoming post-2020 reform*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné na: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614703/EPRS_BRI\(2018\)614703_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614703/EPRS_BRI(2018)614703_EN.pdf).
- MDVSR, (2020). *Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020*. [online]. [cit. 2023-03-28]. Dostupné na: https://www.opii.gov.sk/download/d/9-0/opii_9_0.pdf.
- MINDOP, (2018). *Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, Bratislava, Ministerstvo dopravy a výstavby SR*. ISBN 978-80-971914-6-7.
- MIRRI, (2019). *Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027*. [online]. [cit. 2023-04-11]. Dostupné na: <https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2019/11/V%c3%bdchodiskov%c3%bd-n%c3%a1vrh-prior%c3%adt-SR-pre-PS-2021-2027-final-upraven%c3%bd-po-RV.pdf>.

Literatúra

- MIRRI, (2022). Informácia o implementácii EŠIF k 28.02.2022. [online]. [cit. 2023-04-22]. Dostupné na: <https://www.mindop.sk/uploads/media/dc4765f0d90557fb2f4eeeed9bdf13c78f58f128.pdf>.
- MPRVSR, (2022). *Výročná správa o vykonávaní Slovakia - Rural Development Programme (National)*. [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné na: <https://www.mpsr.sk/vyrocna-sprava-o-vykonavani-prv-sr-2014-2022-za-rok-2021/1192-43-1192-17822/>.
- NETO, P., SERRANO, M., MARIA- SANTOS, A., (2018). Renewed challenges for public policies in post-2020 Cohesion Policy: From RIS3 to RIS4 and a new social dimension for smart specialization. *Public Policy Portugese Journal*, vol.3, no.1, pp. 8-26. ISSN 2183-8992.
- OBUCH, M, (2022). *Hodnotenie dopadov operačného programu integrovaná infraštruktúra: špecifických cieľov a prioritných osí v gescii mh sr záverečná správa*. [online]. [cit. 2023-03-27]. Dostupné na: <http://files.evaluationhelpdesk.eu/evaluations/SKE54.pdf>.
- OP-KZP, (2022). *Výročná správa o vykonávaní cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti ČASŤ A*. [online]. [cit. 2023-04-12]. Dostupné na: <https://www.op-kzp.sk/wp-content/uploads/2021/05/Vyrocna-sprava-o-vykonavani-OP-KZP-za-rok-2021.pdf>.
- POLVERARI, L., BACHTLER, J., DAVIES, S., KAH S., MENDEZ, C., MICHIE, R., VIRONEN, H., (2014). *Balance of Competences Cohesion Review: Literature Review on EU Cohesion Policy, Final Report to the Department for Business, Innovation, and Skills, February 2014*. Dostupné na: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/336227/bis_14_9_88_BALANCE_OF_COMPETENCES_COHESION_REVIEW_2.pdf

Literatúra

- SBA, (2022). Analýza ukazovateľov finančnej výkonnosti MSP 2020. [online]. [cit. 2023-04-12]. Dostupné na: <https://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2022/04/Final-Analyza-ukazovate%C4%BEov-finan%C4%8Dnej-v%C3%BDkonnosti-MSP-2020.pdf>.
- WALSH, J., (2019a). *2014-2020 - Territorial Dimension: implementation rate overview*. [online]. [cit. 2023-04-09]. Dostupné na: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/2014-2020/2014-2020-Territorial-Dimension-implementation-rat/dxj3-avmc>.
- WALSH, J., (2019c). *2014-2020 - Territorial Dimension: implementation rate overview areas*. [online]. [cit. 2023-04-10]. Dostupné na: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/2014-2020/2014-2020-Territorial-Dimension-implementation-rat/dxj3-avmc>.
- WALSH, J., (2020). *Tracking progress with detailed cohesion investment themes*. [online]. [cit. 2023-04-09]. Dostupné na: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/Tracking-progress-with-detailed-cohesion-investmen/e7u2-9gu2>.
- WALSH, J., REGIO, B., (2023) *Finances decided/spent by programme*. [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné na: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/Information-maps-tracking-progress-in-investment-a/wjiv-jyr9>.
- ŽSK, (2022). *Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja žilinského samosprávneho kraja 2021+*. [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné na: https://www.hrajzakraj.sk/wp-content/uploads/2022/10/20220614_PHSR-ZSK-2021_Financna-cast_FINAL.kor_.pdf